

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MAREK OPIOŁA

KPB.410.001.07.2020

st. bryg. Andrzej Bartkowiak
Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
00-463 Warszawa, ul. Podchorążych 38

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w ramach części 42 – Sprawy wewnętrzne oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 12, F +48 22 444 56 29
kpb@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie (dalej: KG PSP), ul. Podchorążych 38, 00-463 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	starszy brygadier Andrzej Bartkowiak, Komendant Główny PSP, od 5 grudnia 2019 r. Poprzednio Komendantem Głównym PSP był, w okresie od 22 grudnia 2015 r. do 4 grudnia 2019 r., gen. brygadier Leszek Suski.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Kontrolerzy	1. Janusz Sękowski – doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr KPB/97/2019 z dnia 12 grudnia 2019 r. 2. Zbigniew Włodarczyk – główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr KPB/98/2019 z dnia 12 grudnia 2019 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-4)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2019 r. Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych,
- analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej w ramach części 42 – Sprawy wewnętrzne oraz wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej.

Uzasadnienie oceny ogólnej W toku działań kontrolnych we wszystkich obszarach wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości.

W wyniku kontroli wydatków na kwotę 16.110,6 tys. zł, stanowiących 6,2% zrealizowanych przez KG PSP wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych³ i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2019 r. sporządzone przez Komendanta Głównego PSP, jako dysponenta środków budżetu państwa II stopnia (dalej: „dśbp II st.”). Sprawozdania łączne dśbp II st. zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe Komendy Głównej PSP na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

W wyniku kontroli przyjętych w KG PSP mechanizmów kontroli zarządczej, szczególnie w zakresie realizacji wydatków i sprawozdawczości, nie stwierdzono nieprawidłowości. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny prawidłowość sprawozdań budżetowych, w tym budżetu środków europejskich oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Koszty Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej były ponoszone w ramach przychodów ujętych w planie Funduszu oraz środków pozostałych z roku poprzedniego i zostały przeznaczone na zadania wynikające z przepisów art. 19e-19l ustawy o PSP⁴.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe.

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane dochody uzyskane przez PSP w części 42 (dśbp II st.) wyniosły 1.455,9 tys. zł i były wyższe o 111,9% od kwoty planowanej w ustawie budżetowej na rok 2019 (687 tys. zł) i o 14,7%, tj. o 186,5 tys. zł, wyższe w stosunku do dochodów osiągniętych w 2018 r. (1.269,4 tys. zł).

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.).

⁴ Dz.U. z 2019 r. poz. 1499 ze zm.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Największe dochody uzyskano z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (404,4 tys. zł, tj. 27,8% ogółu dochodów), wpływu z pozostałych odsetek (377,1 tys. zł, tj. 25,9% ogółu dochodów) oraz najmu i dzierżawy (328,2 tys. zł, tj. 22,5% ogółu dochodów).

Wyższa realizacja planu dochodów wynikała z wystąpienia zdarzeń, których nie można było przewidzieć na etapie planowania, w tym w szczególności naliczonych kar umownych, wpływów z tytułu zwrotu ZUS przekroczenia 30-krotności składek za lata poprzednie.

(dowód: akta kontroli str. 26, 904, 918-919)

W Komendzie Głównej PSP i w nadzorowanych szkołach należności pozostałe do zapłaty na koniec 2019 r. wyniosły 247,7 tys. zł, w tym zaległości 246,2 tys. zł. W porównaniu do 2018 r. należności pozostałe do zapłaty zmniejszyły się o kwotę 14,3 tys. zł (o 5,5%), a zaległości o kwotę 7,6 tys. zł (3,0%).

Największe zaległości odnotowano w:

- w Szkole Aspirantów PSP w Poznaniu 121 tys. zł z tytułu długu firmy Rest Sp. z o.o. – po trwającym od 2001 r. postępowaniu sądowym odzyskano część należności i trwają dalsze działania mające na celu odzyskanie należności;
- w Komendzie Głównej PSP – 65 tys. zł z tytułu kar umownych naliczonych w 2015 r. firmie w związku z częściowym odstąpieniem – z winy wykonawcy – od umowy na dostawę pięciu modułowych wielofunkcyjnych trenażerów ratowniczych. Czynności egzekucyjne prowadzi Komenda Wojewódzka PSP w Olsztynie. W związku z bezskutecznością egzekucji ustalono z Radcą Prawnym Prokuraturii Generalnej, iż po formalnym umorzeniu przez komornika, Prokuratura przekaze swój tytuł Radcy Prawnemu KW PSP w Olsztynie w celu podjęcia starań o uzyskanie europejskiego tytułu wykonawczego, aby móc ustalić majątek dłużniczki na terytorium Czech.

(dowód: akta kontroli str. 907-917, 921)

Dochody Komendy Głównej PSP (dysp. III st.) wyniosły 529,2 tys. zł, tj. 191,7% kwoty planowanej. Uzyskano je głównie z tytułu odsetek pochodzących z oprocentowania rachunków bankowych oraz od nieterminowych wpłat za kary umowne (376,0 tys. zł) oraz wpływów z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (59,8 tys. zł). W porównaniu do dochodów zrealizowanych w 2018 r. były niższe o 12,6%.

W Komendzie Głównej PSP należności pozostałe do zapłaty na koniec 2019 r. wyniosły 89,1 tys. zł, z tego zaległości stanowiły 100%. W porównaniu do 2018 r. należności pozostałe do zapłaty zwiększyły się o kwotę 3,1 tys. zł (3,6%), a zaległości o kwotę 3,2 tys. zł (3,7%). W 2019 r. umorzono⁶ należność od Ochotniczej Straży Pożarnej w Wójczy w kwocie 42,2 tys. zł (w tym 40 tys. zł należność główna). Nie wystąpiły należności odroczone i rozłożone na raty, ani takie, które uległy przedawnieniu.

(dowód: akta kontroli str. 39, 903, 905-906, 913, 915-917, 920)

Badaniem objęto wszystkie zaległości w Komendzie Głównej PSP. W wyniku badania stwierdzono, że działania windykacyjne podejmowane były zgodnie z przepisami prawa bez zbędnej zwłoki. Komórką organizacyjną wykonującą kontrolę terminowości zapłaty należności Skarbu Państwa było Biuro Finansów - Wydział Księgowości i Sprawozdawczości KG PSP. Terminowość zapłaty dokumentowano w ewidencji księgowej oraz w rejestrze należności. Biuro Finansów KG PSP w procesie

⁶ Umorzono na podstawie art. 64 ust.1 pkt 2 lit. a w zw. z art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i decyzji Ministra SWiA nr 52/42/DB/2019 z dnia 25 października 2019 r. Umorzenie nastąpiło na wniosek zobowiązanego w całości, z uwagi na ważny interes publiczny.

egzekwowania należności współpracowało z Biurem Prawnym KG PSP w zakresie prowadzenia sądowego postępowania egzekucyjnego. Komendant Główny PSP sprawował nadzór nad dochodzeniem należności i zaległości przez podległych dysponentów na podstawie sporządzanych przez nich kwartalnych informacji z realizacji budżetu, m.in. w zakresie prawidłowości i terminowości pobierania dochodów.

W 2019 r. nie realizowano działań kontrolnych oraz audytowych dotyczących terminowości i prawidłowości pobierania dochodów. Jak wyjaśnił Dyrektor Biura Kontroli, Skarg i Wniosków zagadnienie to nie wynikało z przeprowadzonej analizy ryzyka do planu kontroli.

(dowód: akta kontroli str.1072-1113, 1609-1610)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK zgodnie z przyjętymi założeniami nie dokonywała oceny prawidłowości planowania i realizacji dochodów budżetowych.

OBSZAR

2. Wydatki.

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu państwa zrealizowane przez PSP w części 42 wyniosły 352.910,1 tys. zł (w tym niewygasające 1.200,0 tys. zł), co stanowiło 99,6% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2018⁷ nastąpił wzrost wydatków o 59.616,9 tys. zł, tj. o 20,3%.

Zobowiązania wyniosły 1.811,3 tys. zł i w stosunku do 2018 r. były wyższe o 117,2 tys. zł tj. o 6,9% i wynikały głównie z tytułu wynagrodzenia rocznego. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Informacje o niewykorzystanych środkach Komendant Główny PSP przekazał do Departamentu Budżetu MSWiA we wrześniu, listopadzie i grudniu 2019 r. W efekcie zostały zablokowane przez dysponenta części 42 wydatki budżetu państwa na kwotę 86,5 tys. zł i budżetu środków europejskich na kwotę 436,2 tys. zł. Przyczyną niewykorzystania środków finansowych były niższe ceny zakupów w wyniku prowadzonych procedur przetargowych oraz niższych niż planowano kosztów realizacji projektów.

Na wydatki niewygasające z upływem roku budżetowego 2019 przeniesiono 1.200,0 tys. zł⁸.

W 2019 r. wydatki, które w 2018 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego wyniosły 7.712,7 tys. zł (w tym – 4.192,4 tys. zł otrzymane z rezerw celowych), a zostały zrealizowane zgodnie z przeznaczeniem w kwocie 7.285,6 tys. zł, co stanowiło 94,5% wydatków. Niewykorzystane środki zwrócono w wyznaczonym przepisami terminie.

(dowód: akta kontroli str. 27-31, 40-41, 47-54, 478-479, 488-513, 925-927, 929-939, 968-998)

Z przyznanych Komendantowi Głównemu PSP i podległym mu dysponentom środków z rezerw celowych w kwocie 103.863,6 tys. zł wykorzystano w 2019 r. 103.049,3 tys. zł, tj. 99,2%.

⁷ W wydatkach uwzględniono niewygasające w kwocie 7.712,7 tys. zł.

⁸ Zadanie inwestycyjne - Przebudowa budynku nr 13 z przystosowaniem dla potrzeb Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie.

Środki z rezerw celowych zostały przeznaczone na:

- sfinansowanie dwóch przedsięwzięć pod nazwą „Wzmocnienie motywacyjnego systemu uposażeń funkcjonariuszy” oraz „Zwiększenie konkurencyjności wynagrodzeń pracowników cywilnych” realizowanych w ramach ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o ustanowieniu Programu Modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu na lata 2017-2020⁹ (poz. 69 - 4.313,6 tys. zł),
- realizację przez jednostki włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, zadań zleconych im z zakresu ochrony przeciwpożarowej i wynikających z ustawy o ustanowieniu Programu Modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu na lata 2017-2020 (poz. 88 - 10.950 tys. zł),
- realizację przez jednostki ochotniczych straży pożarnych, zadań zleconych im z zakresu ochrony przeciwpożarowej i wynikających z ustawy o ustanowieniu Programu Modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu na lata 2017-2020 (poz. 88 - 5.400,0 tys. zł),
- dla OSP na realizację zadań wynikających z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej¹⁰ (poz.73 – 82.000 tys. zł),
- doposażenie techniczne i wymianę zużytego sprzętu do działań ratowniczych w szkołach pożarniczych i jednostkach PSP związanych z przeciwdziałaniem i usuwaniem skutków klęsk żywiołowych (poz. 4 - 1.200,0 tys. zł).

Plan wydatków zwiększony został również o 1.760,0 tys. zł. z rezerwy ogólnej na dofinansowanie zakupu czterech samochodów ratowniczo-gaśniczych dla OSP województwa lubelskiego.

(dowód: akta kontroli str. 22-25, 480-487, 546-548, 1350, 1355-1379)

Badaniem objęto wykorzystanie środków z rezerwy celowej w kwocie 82.000 tys. zł, tj. 82% rezerw celowych realizowanych przez KG PSP oraz rezerwy ogólnej w kwocie 1.760,0 tys. zł.

Z przyznanych Komendantowi Głównemu PSP środków rezerwy celowej (poz. 73) dla OSP na realizację zadań wynikających z art. 19 ust. 1a ustawy o ochronie przeciwpożarowej w kwocie 82.000 tys. zł wykorzystano środki dotacji na wydatki bieżące na kwotę 81.939,1 tys. zł (99,9%)¹¹. Na podstawie zawartych umów o realizację zadania publicznego dotacje otrzymało 16.916 jednostek OSP.

Środki z przyznanej Komendantowi Głównemu rezerwy ogólnej w kwocie 1.760,0 tys. zł. wykorzystano w całości na dofinansowanie zakupu czterech samochodów ratowniczo-gaśniczych dla OSP woj. lubelskiego.

W wyniku badania zwiększeń z rezerwy celowej i ogólnej stwierdzono, że każdorazowo po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków Komendant Główny PSP wprowadził zmiany w planie finansowym KG PSP, wystąpienia o środki z rezerw wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe, a otrzymane środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 22-25, 480-487, 546-548, 1032-1045, 1159-1213)

⁹ Dz.U. z 2019 r., poz. 2198.

¹⁰ Dz.U. z 2019 r., poz. 1372 ze zm.

¹¹ Zakupiono m.in. fantomy do szkoleń z pierwszej pomocy, materiały do zajęć edukacyjnych, ubrania wyjściowe, ubrania dla członków młodzieżowych drużyn pożarniczych, wyposażenie do przeprowadzania zawodów sportowo-pożarniczych, instrumenty muzyczne dla orkiestr OSP itp.

Zrealizowane przez Komendanta Głównego PSP, jako dśbp III st., wydatki wyniosły 261.280,0 tys. zł tj. 100 % planu po zmianach. W porównaniu do 2018 r. wydatki były wyższe o 57.333,2 tys. zł, tj. o 28,1% – m.in. z uwagi na przyznanie dodatkowych środków na § 2820 - dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych stowarzyszeniom, w wyniku czego wydatki w na ten cel w 2019 r. były o 557,1% większe niż w 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 26-31, 40, 47-55, 63, 71-101, 922-924, 940-966)

Wydatki jednostek podległych Komendantowi Głównemu PSP zostały poniesione w niżej wymienionych grupach ekonomicznych:

- dotacje i subwencje 212.045,4 tys. zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych 4.616,7 tys. zł,
- wydatki bieżące jednostek budżetowych: 111.479,3 tys. zł,
- wydatki majątkowe 24.768,6 tys. zł (w tym wydatki niewygasające 1.200,0 tys. zł).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych PSP w części 42 wyniosły 111.479,3 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach, co stanowiło 31,7% wydatków ogółem i były one wyższe od zrealizowanych w 2018 r. o 1.876,9 tys. zł, tj. o 3,7%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wydatki płacowe i pochodne zrealizowane w łącznej wysokości 78.016,9 tys. zł, tj. 22,1% wydatków ogółem oraz zakupy materiałów i usług zrealizowane w kwocie 25.888,1 tys. zł, tj. 7,3% wydatków ogółem.

W 2019 roku wystąpił przypadek konieczności zapłaty 0,5 tys. zł odsetek od należności dla byłego Komendanta Głównego PSP¹².

Świadczenia na rzecz osób fizycznych realizowane w PSP w części 42 w 2019 r. zostały zrealizowane w kwocie 4.616,7 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach i o 7,2% więcej niż w 2018 r. Wydatki poniesiono głównie na:

- wypłatę należności 623 funkcjonariuszom w służbie kandydackiej (2.638,2 tys. zł),
- dopłatę do wypoczynku dla funkcjonariuszy i ich rodzin (728,2 tys. zł) dla 1742 osób,
- równoważniki pieniężne za brak lokalu mieszkalnego (484,8 tys. zł) dla 166 funkcjonariuszy.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych realizowane w KG PSP (dśbp III st.) w 2019 r. zostały zrealizowane w kwocie 690,3 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach i w porównaniu do 2018 r. były wyższe o 28,3%, tj. o 152,1 tys. zł.

Wydatki majątkowe w jednostkach PSP w części 42 zrealizowano w kwocie 24.768,6 tys. zł (w tym wydatki niewygasające 1.200,0 tys. zł) tj. 97,3% planu po zmianach i stanowiły one 7,0% wszystkich wydatków PSP w części 42. Od wydatków majątkowych zrealizowanych w 2018 r. były one niższe o 16.823,5 tys. zł, tj. o 40,4%. W trakcie roku wprowadzono do planu 26 nowych zadań na kwotę 37.384,6 tys. zł nie zrezygnowano z zaplanowanych zadań, natomiast nie zrealizowano sześciu zadań (w tym pięciu w całości) na kwotę 6.224,0 tys. zł.

Wydatki majątkowe poniesiono głównie na realizację zakupów inwestycyjnych (15.915,8 tys. zł), w szczególności na zakupy związane z budową Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej, zakup samochodu z podnośnikiem hydraulicznym, samochodu zaopatrzeniowego, samochodu

¹² W związku z wyrokiem z dnia 9 listopada 2018 r. sygn. akt I OSK 2908/16. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 22 września 2016 r. (sygn. akt II SA/Wa 227/16 w sprawie ze skargi byłego Komendanta Głównego PSP na decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 grudnia 2015 r. nr 337/kadr/15 w przedmiocie uposażenia.

sztabowego dla grupy operacyjnej, samochodu mikrobus do przewozu 9 osób, trzech średnich samochodów ratownictwa technicznego (z HDS), autocysterny.

Dotacje przekazane przez Komendanta Głównego PSP, jako dśbp II st., wyniosły 212.045,5 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach i o 54,1% więcej niż w 2018 r. Środki dotacji przyznawane były na trzy zadania publiczne: „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”, „Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych”, „Dofinansowanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”.

Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej wyniosły 1.330,4 tys. zł, tj. 100,0% planu po zmianach i zostały poniesione przede wszystkim na współfinansowanie zakupów inwestycyjnych jednostek budżetowych.

(dowód: akta kontroli str. 478, 480-486, 517-545, 925-939, 968-987, 1001-1031, 1125, 1220-1342, 1614-1616)

Przeciętne zatrudnienie w jednostkach podległych Komendantowi Głównemu PSP, sfinansowane w części 42, w 2019 r. wyniosło 876 osób, w tym 571 funkcjonariuszy, 84 członków korpusu służby cywilnej i 221 pracowników cywilnych¹³. W porównaniu do planu zatrudnienie było niższe o 102 osoby (tj. 10,4%), a w stosunku do 2018 r. zmniejszyło się ogółem o 13 osób. Na koniec okresu sprawozdawczego w jednostkach PSP (część 42) zatrudniano łącznie 882 osoby, w tym: 582 funkcjonariuszy, 80 członków korpusu służby cywilnej i 220 pracowników cywilnych.

Przeciętne zatrudnienie w 2019 r. w KG PSP wyniosło 284 osoby, w tym 187 funkcjonariuszy, 84 członków korpusu służby cywilnej i 13 pracowników cywilnych. W porównaniu do roku 2018 zatrudnienie zmniejszyło się o osiem osób.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie/uposażenie na jednego pełnozatrudnionego w PSP (część 42) w 2019 r. wyniosło 6.832,6 zł i wzrosło o 757,9 zł, tj. o 12,5% w stosunku do roku poprzedniego. Przeciętne miesięczne uposażenie funkcjonariuszy i wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w KG PSP¹⁴ wyniosło 8.111,2 zł tj. o 1.252,3 zł (18,3%) więcej niż w 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 468-474, 901-902, 1448-1457)

Zobowiązania na koniec 2019 r. w KG PSP i jednostkach nadzorowanych wyniosły 1.811,3 tys. zł i były wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2018 r. o 117,2 tys. zł (o 6,9%). Zobowiązania wynikały z bieżącej działalności, realizowane były w terminach ich płatności i dotyczyły przede wszystkim dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (1.064,2 tys. zł). W Komendzie, jak i w jednostkach nadzorowanych na dzień 31 grudnia 2019 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 928-929, 966, 986)

Badaniem objęto wydatki budżetu państwa w kwocie 16.110,7 tys. zł, tj. 6,2% wydatków Komendanta Głównego PSP, jako dśbp III st. Doboru próby wydatków dokonano drogą losowania metodą monetarną (MUS¹⁵) na podstawie wydatków zaewidencjonowanych na koncie 130. Z próby kontrolnej wyłączono wydatki płacowe¹⁶, wydatki na dotacje oraz wydatki poniżej 500 zł. W sposób celowy do badania wybrano wydatki dokonane w ramach realizacji umów zawartych w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego oraz wydatki

¹³ Tj. osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń.

¹⁴ Wykonanie w kolumnach „Wynagrodzenie wg Rb-70” prezentowane w pozycji „Status zatrudnienia 11 funkcjonariusze” obejmuje również będące w dyspozycji Komendanta Głównego PSP nagrody uznaniowe dla pozostałych funkcjonariuszy PSP (niezatrudnionych w KG PSP) – w roku 2018 kwota 3.861,1 tys. zł i w roku 2019 kwota 3.235,6 tys. zł.

¹⁵ Z prawdopodobieństwem wylosowania wprost proporcjonalnym do wartości wydatku.

¹⁶ Tj. z wyłączeniem wydatków w paragrafach 401-408, 411-414, 418, 420 i 444.

związane z dotacjami dla OSP.

Badaniem objęto ogółem 109 zapisów księgowych obejmujących kwotę 8.895,3 tys. zł (wylosowanych metodą MUS) oraz na kwotę 7.215,4 tys. zł wydatków dobranych celowo w tym w grupie wydatków majątkowych 14 zapisów na kwotę 7.851,4 tys. zł i 27 dotacji na wydatki majątkowe na kwotę 7.089,8 tys. zł, w grupie wydatków bieżących pozapłacowych 51 operacji na kwotę 945,2 tys. zł i 17 dowodów w grupie dotacji na kwotę 125,6 tys. zł. Wydatki w układzie zadaniowym objęte badaniem dotyczyły zadania 2.3.W pod nazwą „System ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa oraz ochrona ludności” – środki w kwocie 15.321,7 tys. zł oraz zadania 2.4.W pod nazwą „Zarządzanie kryzysowe oraz przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych” – środki w kwocie 788,7 tys. zł.

Wydatki w łącznej kwocie 8,683,8 tys. zł zbadano odpowiednio pod kątem prawidłowości: uprzedniego wyłączenia zastosowania upzp, zastosowania „uproszczonej procedury” udzielania zamówień, wyboru trybu udzielenia zamówień publicznych.

Ponadto kontrolą objęto trzy zamówienia, wybrane celowo, jako zamówienia finansowane z budżetu państwa o wartości 964,6 tys. zł z tytułu, których wydatkowano w 2019 r. kwotę 877,4 tys. zł. Przeprowadzona analiza tych postępowań, prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego, zamówienia na usługi społeczne o wartości nieprzekraczającej 750 tys. euro oraz zamówienia o wartości nieprzekraczającej 30 tys. euro, wskazała, że skontrolowane zamówienia były celowe, udzielone zgodnie z planem rzeczowo finansowym KG PSP oraz zgodne z zasadami wynikającymi z prawa zamówień publicznych.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Dokumentacja finansowa zawierała adnotację o zakwalifikowaniu wydatków w układzie budżetu zadaniowego do funkcji, zadania, podzadania i działania.

(dowód: akta kontroli str. 442-456, 589-899)

Komendant Główny PSP sprawował nadzór nad realizacją budżetu m.in. poprzez dokonywanie okresowych analiz (II, III kwartał, roczna) wykonania budżetu podległych jednostek organizacyjnych PSP w części 42, które w szczególności obejmowały realizację planu dochodów (i należności), środki otrzymane z rezerw celowych i rezerwy ogólnej, zmiany w planie wydatków, realizację planu wydatków, zobowiązania, projekty realizowane ze środków Unii Europejskiej. Ponadto w ramach działań nadzorczych przeprowadzono jedną kontrolę w Szkole Aspirantów PSP w Poznaniu na temat: „Prowadzenie gospodarki finansowej w nadzorowanych przez Komendanta Głównego PSP jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej”. W wyniku kontroli sformułowano osiem wniosków pokontrolnych, które zostały zrealizowane¹⁷. Wnioski pokontrolne dotyczyły m.in. prawidłowości dokonywania opisów merytorycznych w dowodach księgowych, realizacji kontroli merytorycznej dowodów księgowych, rozliczania ryczałtowych kosztów delegacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz załączania do rachunków kosztów podróży dokumentów źródłowych potwierdzających wydatki. Ponadto w 2019 r. przeprowadzono trzy kontrole dotyczące prowadzenia inwestycji budowlanych.¹⁸

(dowód: akta kontroli str. 10-21, 102-431, 1048-1069, 1610-1612)

¹⁷ Odpowiedź Komendanta Szkoły Aspirantów PSP w Poznaniu na wystąpienie pokontrolne z dnia 5 listopada 2019 r.

¹⁸ Kontrole przeprowadzono w Centralnej Szkole PSP w Częstochowie i Komendach Powiatowych PSP w Choszczynie i Lubartowie.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w 2019 r. w kwocie 7.538,8 tys. zł, co stanowiło 95% planu po zmianach i 45,4% wydatków 2018 r. (16.602,7 tys. zł).

Wydatki zostały poniesione w ramach trzech projektów:

- 1) zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych¹⁹ – wartość wskaźnika produktu pn. „Liczba urzędzeń wspierających system ratowniczo-gaśniczy” wyniosła 85% (z planowanych 267 szt. jednostek sprzętowych zakupiono 227 szt.), natomiast wskaźnik pn. „Liczba jednostek służb ratowniczych wspartych do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków awarii i katastrof” docelowo ma zostać osiągnięty w momencie zakończenia projektu, tj. I kw. 2021 r.;
- 2) usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym²⁰ – wartość wskaźnika „Liczba zakupionego sprzętu / systemów służących poprawie bezpieczeństwa / ochrony uczestników ruchu kolejowego” wyniosła 98,3% (z planowanych 243 szt. jednostek sprzętowych zakupiono 239 szt.), wartość wskaźnika „Liczba odbytych szkoleń Zespołu przygotowującego i realizującego projekt” wyniosła 100%.
- 3) usprawnienie systemu ratownictwa na drogach²¹ – wartość wskaźnika „Liczba zakupionego sprzętu / systemów służących poprawie bezpieczeństwa / ochrony uczestników ruchu drogowego” wyniosła 98,3% (z planowanych 266 szt. jednostek sprzętowych zakupiono 205 szt.).

Środki na zakup sprzętu i wyposażenia wydatkowano w ramach projektu usprawnienie systemu ratownictwa na drogach m.in. zakupiono siedem średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego i ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego za łączną kwotę 7.538,8 tys. zł (98,2% wydatków). W pozostałych projektach realizowano wydatki na wynagrodzenia osobowe członków zespołów realizujących projekty.

(dowód: akta kontroli str. 37-38, 57-59, 957-960, 977-979, 1343-1346, 1458-1459

Szczegółowym badaniem objęto wydatki pozapłacowe²² na kwotę 6.490,5 tys. zł – 86,1% wydatków), w realizacji których nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2019 r. Komenda Główna PSP nie realizowała postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z udziałem środków europejskich, postępowania takie zrealizowane zostały przez komendy wojewódzkie PSP.

¹⁹ Projekt nr POIS.02.01.00-00-0017/16-00 „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych” w ramach działania 2.1. Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska (oś priorytetowa II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu), Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

²⁰ Projekt nr POIS.05.02.00-00-0005/16 „Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego w ramach działania 5.2. Rozwój transportu kolejowego poza TEN-T (oś priorytetowa V Rozwój transportu kolejowego w Polsce), Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

²¹ Projekt nr POIS.03.01.00-00-0036/17-00 „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV” w ramach działania 3.1. Rozwój drogowej i lotniczej sieci TEN-T (oś priorytetowa III Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego), Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

²² Badaniem objęto ogółem siedem zapisów księgowych obejmujących wydatki majątkowe (wylosowanych metodą MUS).

W 2019 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadził kontrolę uprzednią na dokumentach z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w ramach Projektu pn.: „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV”. Kontrola dotyczyła KW PSP Kielce w ramach zadania Ciężki samochód ratowniczo – gaśniczy ze zwiększonym potencjałem rat. drogowego - 46 szt. Stwierdzone naruszenie nie miało wpływu na wynik postępowania.

Dodatkowo, w 2019 r. Centrum Unijnych Projektów Transportowych (CUPT) prowadziło kontrole ex-post na dokumentach z postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w ramach Projektu pn.: „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap IV” w niżej wymienionych komendach:

- KW PSP Białystok w ramach zadań „Ciężki samochód ratownictwa technicznego do usuwania skutków kolizji drogowych (z rotatorem) - 7 szt.” i „Zestaw do oświetlenia terenu akcji z agregatem prądowórczym - 26 szt.” W wyniku kontroli stwierdzono uchybienia skutkujące ustaleniem wskaźnika pomniejszającego w wysokości 5% kosztów kwalifikowalnych. Wartość pomniejszenia wyniosła 32,500 tys. zł. CUPT nie uwzględnił odwołania, a Pomniejszenie zostało uwzględnione w aktualizacji Harmonogramu Realizacji ww. Projektu;
- KW PSP Poznań w ramach zadania „Ciężki samochód ratowniczo – gaśniczy ze zbiornikiem wody o pojemności min. 7000 dm³ - 17 szt.”. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 457-467, 503-516, 576-587)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Opis stanu
faktycznego

Szczegółowym badaniem pod względem osiągnięcia zaplanowanych mierników realizacji celów objęto zadania 2.3.W²³ „System ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa oraz ochrona ludności” i 2.4.W „Zarządzanie kryzysowe oraz przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych” oraz podzadań 2.3.1.W „Funkcjonowanie systemu ratowniczego i gaśniczego”, 2.3.2.W „Zapobieganie zagrożeniom pożarowym oraz przeciwdziałanie poważnym awariom przemysłowym”, 2.3.3.W „Obrona cywilna” i 2.4.3.W „System powiadamiania ratunkowego” w ramach funkcji 2. „Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny”.

W ramach zadania 2.3.W wydatkowano środki w kwocie 354.131,3 tys. zł (w tym z budżetu państwa 346.592,6 tys. zł), co stanowiło 99,2% planu po zmianach. Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego wyniosły 1.200 tys. zł. Celem powyższego zadania było zwiększenie sprawności interwencji ratowniczych jednostek ochrony przeciwpożarowej tworzących krajowy system ratowniczo-gaśniczy, a do jego pomiaru przyjęto miernik pn. „Odsetek interwencji ratowniczych, w których jednostka krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego dotarła na miejsce zdarzenia w czasie krótszym niż 15 minut (w %)", który w 2019 r. osiągnął wartość 90,60% podczas gdy planowano nie mniej niż 90%. Do podzadania 2.3.1.W miernik „Średni czas podjęcia interwencji” osiągnął wartość 9 min. 37 s przy planowanym nie dłużej niż 10 min., do podzadania 2.3.2.W miernik „Liczba skontrolowanych

²³ Zadania realizowane i finansowane w ramach budżetu zadaniowego, których numery opatrzone literą „W” są realizowane również przez jednostki PSP finansowane przez wojewodów.

obiektów do ogólnej liczby obiektów wymagających kontroli” osiągnął wartość 57% przy planowanym 49%, a w przypadku podzadania 2.3.3.W miernik „Liczba prowadzonych przedsięwzięć szkoleniowych oraz akcji informacyjnych w danym okresie” osiągnął planowaną wartość zrealizowanych 12 przedsięwzięć.

W ramach zadania 2.4.W w części 42 realizowanej przez PSP wydatkowano środki w kwocie 5.117,6 tys. zł, co stanowiło 100,0% planu po zmianach. W zadaniu tym ustalono jedno podzadanie 2.4.3.W, którego celem było utrzymanie systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej a do jego pomiaru przyjęto miernik pn. „Dostępność SWD PSP (miernik SLA – poziom dostępności Systemu w %)\”, który w 2019 r. osiągnął wartość 100%, podczas gdy planowano 97% – nie wystąpiły awarie krytyczne Systemu.

Plan działalności Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej na 2019 r. był dokumentem zbieżnym z budżetem zdaniowym w zakresie najważniejszych celów i mierników.

(dowód: akta kontroli str. 41, 55, 423-431, 1126-1156, 1215-1221, 1343-1346)

Monitoring wartości mierników z realizacji planów w układzie zadaniowym obejmował swoim zakresem wszystkie nadzorowane jednostki. Informacje w postaci sprawozdań z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) otrzymywane były raz na pół roku.

Nadzór nad realizacją budżetu zadaniowego sprawowany był m.in. poprzez sporządzanie przez jednostki nadzorowane i komórki organizacyjne Komendy Głównej PSP oceny stopnia realizacji zadań, a także przez komórki organizacyjne KG PSP raportów z oceny efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów według wymagań art.175 ustawy o finansach publicznych. Stanowiły one m.in. podstawę sporządzania analiz wykonania budżetu państwa przez KG PSP i informacji dla Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

(dowód: akta kontroli str. 1115-1123, 1444-1445, 1612-1613)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2019 r. ponoszonych przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków. Wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Osiągnięto zaplanowane na 2019 r. mierniki zadań i podzadań ujętych w planie finansowym w układzie zadaniowym.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość.

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2019 r. przez Komendanta Głównego PSP, dysponenta II stopnia części 42 – Sprawy wewnętrzne i sprawozdań jednostkowych Komendy Głównej PSP:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),

- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

(dowód: akta kontroli str. 1460-1484, 1485-1608)

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez Komendanta Głównego PSP, jako dysponenta środków budżetu państwa II stopnia, na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str. 551-575, 1483-1484, 1613)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość ich sporządzania.

OBSZAR

4. Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej.

Opis stanu
faktycznego

Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, stosownie do postanowień art. 19g ustawy o PSP, funkcjonuje na trzech szczeblach organizacyjnych PSP. Dysponentami środków Funduszu są:

- 1) Komendant Główny PSP – w zakresie funduszu centralnego,
- 2) komendanci wojewódzcy PSP – w zakresie funduszy wojewódzkich,
- 3) komendanci szkół PSP – w zakresie funduszy szkół PSP.

Z uwagi na kompetencje Komendanta Głównego PSP, badaniami objęto funkcjonowanie centralnego Funduszu PSP. Źródłem danych o przychodach i wydatkach funduszy wojewódzkich i szkół PSP były sprawozdania jednostkowe ich dysponentów: Rb-33, Rb-40, Rb-BZ2, Rb-N i Rb-Z.

Zgodnie z ustawą o PSP, wpływy Funduszu stanowią środki dobrowolnie przekazane przez gminy, powiaty lub samorządy województw oraz organizatorów imprez masowych, na podstawie art. 19b ustawy o PSP. Ponadto wpływami Funduszu są środki przekazane przez zlecniodawców na realizację dodatkowych zadań zleconych szkołom PSP przez osoby prawne lub fizyczne (art.19c ustawy).

Osoby prawne lub fizyczne mogą ponadto uczestniczyć w ponoszeniu kosztów budowy strażnic, ich wyposażenia i utrzymania (art. 19d ustawy).

Wpływami Funduszu są ponadto środki uzyskane przez jednostki PSP prowadzące odpłatne szkolenia (podstawowe i aktualizujące) kandydatów na inspektora ochrony przeciwpożarowej, na podstawie art. 4a ust. 11 pkt 1 i 4 ustawy o ochronie przeciwpożarowej (wpływy funduszy wojewódzkich i szkół PSP) oraz egzaminy dla kandydatów na rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, realizowane na podstawie art. 11d ustawy (wpływy centralnego Funduszu Wsparcia PSP).

Zgodnie z przepisami art. 19h ustawy o PSP środki Funduszu mogą być przeznaczone na:

- pokrywanie wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych i remontowych,
- pokrywanie kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych PSP, a także na zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług,
- pokrywanie wydatków na potrzeby służby w zakresie, o którym mowa w art. 35 ust. 9 ustawy tj. na rekompensatę pieniężną dla strażaka za wydłużony czas służby,
- cele statutowe szkół Państwowej Straży Pożarnej,
- pokrywanie wydatków związanych z przeprowadzeniem egzaminów dla osób ubiegających się o przyznanie prawa do wykonywania zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych,
- pokrywanie wydatków związanych z organizacją i przeprowadzeniem szkoleń dla inspektorów ochrony przeciwpożarowej.

Zasady gospodarki finansowej Funduszu Wsparcia PSP reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej²⁴.

W planie finansowym Funduszu, zawartym w tabeli 19 załącznika nr 13 do ustawy budżetowej na rok 2019, ujęto przychody w kwocie 70.195 tys. zł, tj. o 1.076 tys. zł (1,5%) wyższe niż w 2018 r. W trakcie 2019 r. plan przychodów wzrósł do kwoty 73.663 tys. zł. Zrealizowane przychody wyniosły 46.413 tys. zł i były niższe o 37,0% od kwoty planowanej (po zmianach). Przychody Funduszu pochodziły głównie ze środków przekazanych na podstawie zawartych umów i porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami niebędącymi jednostkami sektora finansów publicznych. Niższa niż planowano kwota przychodów wynikała głównie z niższych wpływów od deklarowanych wcześniej w umowach i porozumieniach przez jednostki samorządu terytorialnego.

Największe przychody uzyskano z tytułu wpłat na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych w kwocie 33.037 tys. zł (m.in. na dofinansowanie zakupu sprzętu pożarniczego i samochodów ratowniczo-gaśniczych, modernizację i zakup systemu łączności) i wpłat w kwocie 12.726,0 tys. zł (m.in. na zakup sorbentów i neutralizatorów, umundurowania oraz wyposażenia specjalnego, materiałów pędnych). W porównaniu do 2018 r. kwota przychodów była wyższa o 0,9% (406 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 42-44, 60-62, 1395-1412, 1437-1441)

Plan finansowy Funduszu, ujęty w ustawie budżetowej na 2019 r., obejmował koszty w kwocie 77.825 tys. zł. W trakcie roku budżetowego koszty zostały zwiększone do kwoty 81.293 tys. zł (o 3.468 tys. zł).

²⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 6.

W 2019 r. koszty realizacji zadań wyniosły 45.547,4 tys. zł i były o 44% niższe od kwoty planowanej (po zmianach). W porównaniu do 2018 r. koszty były wyższe o 427,8 tys. zł (o 0,9%).

Środki Funduszu przeznaczone zostały przede wszystkim na:

- dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji i zakupów inwestycyjnych jednostek sektora finansów publicznych, w kwocie 15.879,9 tys. zł. Środki te przeznaczono m.in. na: dofinansowanie budowy strażnicy JRG 3 Gdynia Oksywie, JRG 3 KM PSP Rzeszów, dofinansowano budowę nowej strażnicy wraz z niezbędną infrastrukturą oraz zagospodarowaniem terenu na potrzeby JRG nr 4 w Poznaniu, zakup samochodu typu Mikrobus, lekkiego samochodu operacyjnego, lekkiego samochodu rozpoznawczo-ratowniczego, sprzętu przeciwpożarowego, sprzętu ratownictwa drogowego i technicznego, zakup łodzi, modernizację systemu łączności;
- zakupy inwestycyjne w kwocie 14.316,9 tys. zł. Środki te przeznaczone zostały m.in. na: zakup komory dymowej, samochodów kwatermistrzowskich, samochodu towarowo-osobowego, lekkich samochodów rozpoznawczo-ratowniczych, samochodów ratowniczo-gaśniczych, średniego samochodu ratownictwa technicznego z HDS, samochodu operacyjnego, narzędzi hydraulicznych, zestawów do stabilizacji uszkodzonych konstrukcji budowlanych;
- zakupy materiałów i wyposażenia w kwocie 3.718,3 tys. zł, za którą dokonano zakupu materiałów szkoleniowych, materiałów biurowych i remontowych, ubrań specjalnych, wyposażenia ochrony indywidualnej, środków gaśniczych i paliwa, sprzętu pożarniczego i techniki specjalnej, sprzętu informatycznego, sprzętu do szkolenia w ratownictwie medycznym, urządzeń i wyposażenia pomieszczeń socjalnych, wyposażenia treningowego.

W planie Funduszu w układzie zadaniowym ujęto zadania zbieżne z zadaniami wynikającymi z art. 19h ustawy o PSP. W ramach zadania 2.3.W „System ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa oraz ochrona ludności” środki Funduszu w kwocie 45.547,4 tys. zł przeznaczono na zwiększenie sprawności interwencji ratowniczych jednostek ochrony przeciwpożarowej tworzących krajowy system ratowniczo-gaśniczy. W 2019 r. osiągnięto wszystkie zaplanowane mierniki ujęte w planie finansowym w układzie zadaniowym.

(dowód: akta kontroli str. 42-44, 60-62, 1380-1382, 1387-1441)

Na koniec 2019 r. stan Funduszu wynosił 16.381,3 tys. zł. Środki pieniężne gromadzone na rachunkach bankowych, przekazane Ministrowi Finansów w zarządzanie overnight opiewały na kwotę 8.380,1 tys. zł. Stan należności na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 8.185,2 tys. zł i wynikały one z tytułu kar umownych z odsetkami od wykonawcy. Stan zobowiązań na koniec 2019 r. wyniósł 184,0 tys. zł (zobowiązanie KW PSP w Warszawie – opłata za wykonanie modernizacji JRG).

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w ramach Funduszu Wsparcia PSP nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 1383-1386, 1437-1441)

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Komendanta Głównego PSP, jako dysponenta Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, sprawozdań za IV kwartał 2019 r.:

- z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33, Rb-40),
- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z)

oraz rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym (Rb-BZ2).

Kwoty wykazane w wymienionych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. W wyniku analizy przedłożonych dokumentów i prowadzonych badań stwierdzono, że stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzanych sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str. 1475-1481, 1577-1608)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej. Realizowane zadania (oraz ich zakres rzeczowy) były zbieżne z zadaniami wynikającymi z ustawy tworzącej ten fundusz. Osiągnięto wszystkie zaplanowane mierniki ujęte w planie finansowym w układzie zadaniowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, a sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

V. Uwagi i wnioski

Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, wobec niestwierdzenia nieprawidłowości, odstępuje od formułowania uwag i wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²⁵ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiająca dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15z ust. 4 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 10 i ust. 7

²⁵ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁶, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 21. kwietnia 2020 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marek Opiola

.....
podpis

²⁶ Dz.U. poz.374, 567 i 568.